

DOI 10.24144/2077-6594.2.2020.202358
УДК 618.2/3-055.26:614.253.1

Щербінська О.С.

Відношення вагітних жінок до можливості отримання акушерської допомоги у сімейних лікарів

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

director@professional-event.com

Щербинская О.С.

Отношение беременных женщин к возможности получения акушерской помощи у семейных врачей
Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика, г. Киев, Украина

Shcherbinska O.S.

The attitude of pregnant women to the possibility of receiving obstetric care from family physicians
National Medical Academy of Postgraduate Education named after P.L. Shupik, Kyiv, Ukraine

Вступ

В Україні іде підготовка до другого етапу реформи охорони здоров'я, коли в системі надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги впроваджується програма медичних гарантій [1,2]. Для цього Національною службою здоров'я підготовлено пакети медичних послуг в тому числі з надання акушерсько-гінекологічної допомоги [3]. Дане відбувається на фоні сформованої системи первинної медичної допомоги, коли первинне звернення населення має відбуватися до сімейного лікаря [4,5].

Мета роботи – дослідити рівень готовності вагітних жінок отримувати акушерську допомогу у сімейних лікарів.

Матеріали та методи

Матеріалами стали результати проведеного соціологічного дослідження серед вагітних жінок. За спеціально розробленою анкетною формою було опитано 439 жінок в центральному, південному та західному регіонах України. Дані про опитаних жінок наведено в табл. 1.

При проведенні дослідження було збережено конфіденційність інформації про персоніфіковані дані респондентів. Анкетування вагітних жінок проводилося під час семінарів, які проводилися для них з питань відповідального батьківства.

При проведенні дослідження було використано соціологічний та статистичний методи.

Результати дослідження та їх обговорення

На першому етапі було встановлено наявність у вагітних жінок сімейного лікаря. Отримані результати наведено в табл. 2.

Таблиця 1. Дані про жінок, які прийняли участь в соціологічному дослідженні

Характеристика респондентів	Абс.	%
Місце проживання		
Сільська місцевість	170	38,7
Міста	269	61,3
Кількість вагітностей		
Першовагітна	201	45,8
Друга і більше вагітностей	238	54,2
Вікова характеристика		
До 20 років	54	12,3
20-25 років	182	41,5
26-30 років	141	32,1
Старше 30 років	62	14,1
Рівень освіти		
Середня	185	42,1
Середня-спеціальна	107	24,4
Незакінчена вища	94	21,4
Вища	53	12,1
Соціальний статус		
Навчається	21	4,8
Держслужбовць	27	6,2
Приватний підприємець	52	11,8
Працівник соціальної сфери	43	9,8
Працівник промислової сфери	79	18,0
Працівник сфери обслуговування	122	27,8
Домогосподарка	38	8,7
Тимчасово не працює	42	9,6
Інше	15	3,4
Регіон проживання		
Центральний	138	31,4
Західний	127	28,9
Південний	174	39,7

Отримані результати вказують на те, що 69,5% жінок, що проживають в містах та 85,9% сільських жінок вибрали сімейного лікаря і прикріпилися до нього. Із загальної кількості першовагітних прикріпилися до сімейного лікаря 85,6%, а із числа тих, що мають не першу вагітність прикріпленими до сімейного лікаря є 67,6% опитаних жінок.

Далі вивчалось питання звернення жінок до сімейних лікарів з причин, які не пов'язані з вагітністю (табл. 3).

За результатами соціологічного дослідження видно, що опитані жінки звертаються до сімейних лікарів з причин не пов'язаних з вагітністю. При цьому більш часто звертаються до них жінки, які проживають в сільській місцевості. Так, за останній рік не зверталось до сімейних лікарів 18,8% сільських жінок та 36,4% жінок, які проживають в міста, а більше п'яти разів за рік зверталось до сімейних лікарів 5,3% сільських жінок та 4,4% жінок, які проживають в містах.

Наступним кроком дослідження було вивчення питання щодо оцінка вагітними жінками рівня кваліфікації сімейних лікарів (табл. 4).

В ході дослідження було встановлено, що 11,2% опитаних сільських жінок та 16,7% жінок, що проживають в містах оцінюють сімейних лікарів кваліфікованими, 55,3% та 60,4% відповідно оцінюють їх скоріше кваліфікованими ніж не кваліфікованими.

Із загальної кількості опитаних сільських жінок 13,5% оцінили сімейних лікарів як некваліфікованими, а серед міських жінок таких було 18,2%.

Далі вивчалось питання звернення жінок до сімейних лікарів з причин, які пов'язані з вагітністю (табл. 5).

На те, що з причин, які пов'язані з вагітністю зверталися до сімейних лікарів вказали 40,6% опитаних сільських вагітних жінок та 12,6% вагітних жінок, які проживають в містах, що вказує на більш високий рівень доступності для останніх лікарської акушерсько-гінекологічної допомоги.

Далі нами вивчався рівень готовності вагітних жінок отримувати акушерську допомогу у сімейних лікарів (табл. 6).

Таблиця 2. Прикріплення вагітних жінок до сімейних лікарів

Категорія жінок	Прикріплені до СЛ		Не прикріплені до СЛ	
	абс.	%	абс.	%
За місцем проживання				
Міста	187	69,5	82	30,5
Сільська місцевість	146	85,9	24	14,1
За кількістю вагітностей				
Першовагітна	172	85,6	29	14,4
Друга і більше вагітностей	161	67,6	77	32,4

Таблиця 3. Звертальність жінок за останній рік до сімейних лікарів з причин, що не пов'язані з вагітністю

Частота звернень	Сільські жінки		Міські жінки	
	абс.	%	абс.	%
Не зверталися	32	18,8	98	36,4
1–2 рази	87	51,2	90	33,5
3–5 разів	42	24,7	69	25,7
Більше 5 разів	9	5,3	12	4,4

Таблиця 4. Оцінка вагітними жінками рівня кваліфікації сімейних лікарів

Частота звернень	Сільські жінки		Міські жінки	
	абс.	%	абс.	%
Кваліфіковані	19	11,2	45	16,7
Скоріше кваліфіковані ніж не кваліфіковані	94	55,3	102	60,4
Скоріше не кваліфіковані ніж кваліфіковані	34	20,0	73	27,1
Не кваліфіковані	23	13,5	49	18,2

Таблиця 5. Звертальність жінок до сімейних лікарів з причин, що пов'язані з вагітністю

Частота звернень	Сільські жінки		Міські жінки	
	абс.	%	абс.	%
Зверталися	69	40,6	34	12,6
Не зверталися	101	59,4	235	87,4

Таблиця 6. Рівень готовності вагітних жінок отримувати акушерську допомогу у сімейних лікарів

Частота звернень	Сільські жінки		Міські жінки	
	абс.	%	абс.	%
Першовагітні				
Готові	12	16,4	16	12,5
Скоріше готові ніж не готові	29	39,7	35	27,3
Скоріше не готові ніж готові	23	31,5	53	41,4
Не готові	9	12,3	24	18,8
Жінки другою і більше вагітностей				
Готові	17	17,5	18	12,8
Скоріше готові ніж не готові	46	46,4	70	49,6
Скоріше не готові ніж готові	25	25,8	34	24,1
Не готові	10	10,3	19	13,5

Серед першовагітних сільських жінок готовими та скоріше готовими ніж не готовими отримувати акушерську допомогу у сімейних лікарів були 56,5% опитаних, а серед міських жінок 39,8% відповідно.

Із числа опитаних жінок, які мають не першу вагітність висловили готовність отримувати акушерську допомогу у сімейних лікарів: 63,9% сільських жінок та 62,4% жінок, які проживають в містах.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою мотиваційних механізмів для жінок отримувати при фізіологічній вагітності акушерську допомогу у сімейних лікарів.

Висновки

За результатами проведеного соціологічного дослідження вставлено достатньо високий рівень прихильності вагітних жінок до отримання акушерської допомоги у сімейних лікарів. При цьому він є вищим у жінок, які проживають у сільській місцевості ніж у містах. Так, серед першовагітних сільських жінок таких було 56,5%, а серед сільських жінок, які мають не першу вагітність – 63,9%. Серед міських жителів таких жінок відповідно було 39,8% та 62,4%.

Література

1. Закон України „Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення” 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172168.html. – Назва з екрану.
2. Постанова КМУ „Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2020 рік” від 27 листопада 2019 р. № 1124 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2019-%D0%BF>. – Назва з екрану.
3. Пакети медичних послуг. Зміст та підхід до контракування закладів охорони здоров'я. Національна служба здоров'я України. – Київ, 2020. – 59 с.
4. Постанова КМУ „Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік” від 25.04.2018 р. № 407 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/458646>. – Назва з екрану.
5. Порядок організації надання медичної допомоги та забезпечення маршрутів пацієнта лікарем загальної практики – сімейним лікарем при різних клінічних станах та захворюваннях / Л. Ф. Матюха, В. М. Лехан, Н. Г. Гойда та ін. – К. : МОЗ України; НМАПО ім. П. Л. Шупика, УІСД, Дніпропетровська ДМА, Запорізька МАПО, Чернівецьке УОЗ, 2011. – 43 с.

References

1. Zakon Ukrayiny „Provedennya derzhavnykh harantiy medychnoho obsluhovuvannya” 19 zhovtnya 2017 roku № 2168-VIII. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172168.html. – Nazva z ekranu.
2. Postanova KМУ „Prodovzhennya podiyi utrymuvanykh derzhavnykh harantiy medychnykh sluzhb, pryznachenikh dlya prohramy medychnykh harantiy dlya pervynnoyi medychnoyi dopomohy na 2020 rik” vid 27 lystopada 2019 r. № 1124 [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2019-%D0%BF>. – Nazva z ekranu.
3. Pakety medychnykh posluh. Zminyty ta pidnesty do kontraktuvannya zakladeni vsi zdorov'ya. Natsional'na sluzhba zdorov'ya Ukrayiny. – Kyiv, 2020. – 59 s.
4. Postanova KМУ „Prodovzhennya posadkovoyi sluzhby derzhavnykh harantiy medychnykh sluzhb, pryznachenikh dlya prohramy medychnykh harantiy dlya pervynnoyi medychnoyi dopomohy na 2018 rik” vid 25.04.2018 r. № 407 [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.apteka.ua/article/458646>. – Nazva z ekranu.

5. Poryadok orhanizatsiyi, yakyyu medychno dopomahaye ta vidkryvaye marshruty, vykorystovuye zahal'nu spravu – simeynym likarem za riznymy statystychnymy stanamy ta dit'my / L. F. Matyukha, V. M. Lekhan, N. H. Hoyda ta in. – K. : MOZ Ukrainy; NMAPO im. P. L. Shupyka, UISD, Dnipropetrovs'ka DMA, Zaporiz'ka MAPO, Chernivets'ke UOZ, 2011. – 43 s.

Дата надходження рукопису до редакції: 27.02.2020 р.

Мета роботи – дослідити рівень готовності вагітних жінок отримувати акушерську допомогу у сімейних лікарів.

Матеріали та методи. Матеріалами стали результати соціологічного дослідження серед 439 жінок вагітних жінок центрального, південного та західного регіонів України. При проведенні дослідження було використано соціологічний та статистичний методи.

Результати. За результатами проведеного соціологічного дослідження вставлено достатньо високий рівень прихильності вагітних жінок до отримання акушерської допомоги у сімейних лікарів. При цьому він є вищим у жінок, які проживають у сільській місцевості ніж у містах. Так, серед першовагітних сільських жінок таких було 56,5%, а серед сільських жінок, які мають не першу вагітність – 63,9%. Серед міських жителів таких жінок відповідно було 39,8% та 62,4%. Із загальної кількості опитаних сільських жінок 85,9% прикріпилися до сімейних лікарів та 81,2% звертаються до сімейних лікарів щорічно з причин, які не пов'язані з вагітністю. Із загальної кількості опитаних міських жінок 69,5% прикріпилися до сімейних лікарів та 63,6% звертаються до сімейних лікарів щорічно з причин, які не пов'язані з вагітністю.

Висновки. Результати дослідження вказують на необхідність проведення роботи з підняття престижу сімейних лікарів серед вагітних жінок.

Ключові слова: вагітні жінки, сімейні лікарі, медична допомога, готовність.

Цель работы – изучить уровень готовности беременных женщин получать акушерскую помощь у семейных врачей.

Материалы и методы. Материалами стали результаты социологического исследования среди 439 беременных женщин центрального, южного и западного регионов Украины. При проведении исследования использованы социологический и статистический методы.

Результаты. По результатам проведенного социологического исследования установлено достаточно высокий уровень склонности беременных женщин к получению акушерской помощи у семейных врачей. При этом он выше у женщин, проживающих в сельской местности, чем в городах. Так, среди сельских женщин с первой беременностью таких было 56,5%, а среди сельских женщин, имеющих не первую беременность, - 63,9%. Среди городских жителей таких женщин было соответственно 39,8% и 62,4%. Из общего количества опрошенных сельских женщин 85,9% прикрепились к семейным врачам и 81,2% обращаются к семейным врачам ежегодно по причинам, не связанным с беременностью. Из общего количества опрошенных городских женщин 69,5% прикрепились к семейным врачам и 63,6% обращаются к семейным врачам ежегодно по причинам, не связанным с беременностью.

Выводы. Результаты исследования указывают на необходимость проведения работы по повышению престижа семейных врачей среди беременных женщин.

Ключевые слова: беременные женщины, семейные врачи, медицинская помощь, готовность.

Goal of research – to study the level of pregnant women readiness to receive obstetric care from family doctors.

Materials and methods. The results of sociological research among 439 pregnant women in central, southern and western regions of Ukraine were used as the materials for research. Sociological and statistical methods were applied in the course of study.

Results. According to the results of sociological survey, a sufficiently high level of commitment of pregnant women to receiving obstetric care from family doctors is established. At the same time, this level is higher among women living in rural areas than in cities. Thus, the ratio of women with the first pregnancy in rural areas amounted to 56.5% and of women with the next pregnancies – to 63.9%. Among urban residents the ratio of such women composed 39.8% and 62.4% respectively. Of the total number of surveyed rural women, 85.9% had been registered at family doctors and 81.2% contacted their family doctors annually for reasons that are not related to pregnancy. Of the total number of surveyed urban women, 69.5% had been registered at family doctors and 63.6% contacted family doctors annually for reasons that are not related to pregnancy.

Conclusions. The results of the study indicate the necessity of measures to raise the prestige of family doctors among pregnant women.

Key words: pregnant women, family physicians, medical care, readiness.

Відомості про автора

Щербінська Олена Станіславівна – к.мед.н., асистент кафедри акушерства та гінекології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика; 04112 м. Київ, вул. Дорогожицька, 9.
+380 (67) 507-27-27, director@professional-event.com.